

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Кафедра суспільних дисциплін

07-03-287М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять та самостійного вивчення
з навчальної дисципліни

«Психолого-педагогічні основи професійної діяльності»

для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня
усіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП
денної форми навчання

Схвалено науково-методичною
радою НУВГП
протокол № 5 від 21.10.2020 р.

Рівне – 2020

Методичні вказівки до семінарських занять та самостійного вивчення з навчальної дисципліни «Психолого-педагогічні засади професійної діяльності» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня усіх освітньо-професійних та освітньо-наукових програм спеціальностей НУВГП денної форми навчання [Електронне видання] / Сокаль В. А., Якубовська С. С. – Рівне : НУВГП, 2020. – 16 с.

Укладачі: Сокаль В. А., кандидат педагогічних наук, доцент;
Якубовська С. С., кандидат педагогічних наук, доцент.

Відповідальний за випуск: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін.

Вчений секретар науково-методичної ради Костюкова Т. А.

© В. А. Сокаль,
С. С. Якубовська, 2020
© НУВГП, 2020

ЗМІСТ

Передмова

1. Програма навчальної дисципліни
2. Теми семінарських занять
3. Плани семінарських занять
4. Завдання для самостійної роботи
5. Питання до підсумкового контролю з дисципліни

Передмова

Метою викладання дисципліни є пізнання закономірностей професійної діяльності та індивідуально-психологічних властивостей особистості; формування потреби в особистісному розвитку, вмінь виявляти психологічні особливості інших людей та будувати позитивні стосунки з оточенням і досягати індивідуальних цілей у процесі професійної діяльності, оволодіння системою психолого-педагогічних знань, які сприятимуть ефективності професійної діяльності та сприятимуть підвищенню психолого-педагогічної культури та професійної етики.

Вивчення дисципліни сприятиме формуванню професійних та загальнолюдських компетентностей, соціальних, «м'яких» навичок (soft skills) та забезпечуватиме результати навчання здобувача вищої освіти відповідно до фаху та освітньо-професійної програми підготовки магістрів.

2.1. Теми семінарських занять для освітньо-наукової програми

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Методи дослідження особистості фахівця в професійній діяльності	2
2.	Підготовка наукових і науково-педагогічних працівників в галузі	2
3.	Засоби професійної комунікації	2
4.	Індивідуально-психологічні риси особистості фахівця і професійна діяльність	2
5.	Підготовка і проходження співбесіди	2
6.	Методика організації та проведення консультування, тренінгів, навчальних семінарів.	2
7.	Формування соціально-психологічного клімату колективу	2
	Разом	14

2.2. Теми семінарських занять для освітньо-професійної програми

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Методи дослідження особистості фахівця в професійній діяльності	2
2.	Особливості професійної діяльності відповідно до фаху	2
3.	Засоби професійної комунікації	2
4.	Індивідуально-психологічні риси особистості фахівця і професійна діяльність	2
5.	Підготовка і проходження співбесіди	2
6.	Методика організації та проведення консультування, тренінгів, навчальних семінарів.	2
7.	Формування соціально-психологічного клімату колективу	2
	Разом	14

3. Плани семінарських занять

Семінарське заняття № 1

Тема: Методи дослідження особистості фахівця в професійній діяльності

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психолого-педагогічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Психолого-педагогічні методи вивчення особистості фахівця в професійній діяльності
2. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління.
3. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань та прийняття управлінських рішень.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Література:

1. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.
2. Сабаговська І. С., Кайдалова Л. Г. С 12 Моделювання діяльності фахівця : навчальний посібник / І. С. Сабаговська, Л. Г. Кайдалова. Х. : НФаУ, 2014. 180 с.
3. Куцебо Р. В. Загальна і професійна педагогіка. Х., 2018. URL:https://stud.com.ua/125496/pedagogika/zagalna_ta_profesiyna_pedagogika (дата звернення 21.10.2020).
4. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник 4-е вид. К : Каравела, 2014. 360 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер).

Семінарське заняття № 2.1

Тема: Підготовка наукових і науково-педагогічних працівників в галузі

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психолого-педагогічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Готовність науково-педагогічних працівників до професійної діяльності
2. Організація освітнього процесу у ЗВО.
3. Закономірності і принципи навчання у вищій школі.
4. Методика застосування сучасних технологій навчання у ЗВО.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Література:

1. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.
2. Куцебо Р. В. Загальна і професійна педагогіка. Х., 2018. URL: https://stud.com.ua/125496/pedagogika/zagalna_ta_profesijna_pedagogika (дата звернення 21.10.2020).
3. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник 4-е вид. К : Каравела, 2014. 360 с.

4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер).

Семінарське заняття № 2.2.

Тема: Особливості професійної діяльності відповідно до фаху

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психолого-педагогічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Професіограма та її зміст
2. Фактори, що визначають вимоги до фахівця, та їх оцінка
3. Особливості професійного ставновлення сучасного фахівця
4. Презентація професії

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Література:

1. Куцебо Р. В. Загальна і професійна педагогіка. Х., 2018. URL: https://stud.com.ua/125496/pedagogika/zagalna_ta_profesiyна_peda_gogika (дата звернення 21.10.2020).
2. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця : монографія. К. : ДП "Інформ.-аналіт. агенство", 2012. 200 с.

3. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 136 с.

Семінарське заняття № 3

Тема: Засоби професійної комунікації

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психолого-педагогічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Вербальні засоби професійної комунікації.
2. Невербальні засоби професійної комунікації.
3. Комп'ютерні засоби професійної комунікації.
4. Культура мови і культура мовлення фахівця.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Література:

1. Рудакевич М. І. Ділова етика як фактор утвердження моральності в економічних відносинах. URL: <http://www.politik.org.ua> (дата звернення 21.10.2020).
2. Куцебо Р. В. Загальна і професійна педагогіка. Х., 2018. URL: https://stud.com.ua/125496/pedagogika/zagalna_ta_profesiyna_pedagogika (дата звернення 21.10.2020).

3. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 240 с.
4. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 136 с.

Семинарське заняття № 4

Тема: Індивідуально-психологічні риси особистості фахівця і професійна діяльність

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психолого-педагогічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Роль темпераменту в психічній діяльності та поведінці фахівця. Типи темпераментів, основні властивості темпераменту. Темперамент і професійна діяльність.
2. Характер як ставлення фахівця до себе, до інших людей, до професійної діяльності.
3. Структура здібностей фахівця. Різновиди здібностей. Загальні здібності до управлінської діяльності (ЗЗУД). Вміння керівника визначати і застосовувати здібності підлеглих як складова успіху в управлінні.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Література:

1. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.
2. Куцебо Р. В. Загальна і професійна педагогіка. Х., 2018. URL: https://stud.com.ua/125496/pedagogika/zagalna_ta_profesiyna_pedagogika (дата звернення 21.10.2020).
3. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник 4-е вид. К : Каравела, 2014. 360 с.
4. Рибалка В. В. Психологія і педагогіка праці особистості : посібник. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013. 136 с.

Семінарське заняття № 5

Тема: Підготовка і проходження співбесіди

Вид заняття: семінар-тренінг

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Співбесіда як перевірка фахових, ділових та психологічних якостей претендента на посаду.
2. Підготовка до співбесіди
3. Документи, які необхідно підготувати до співбесіди з роботодавцем.
4. Головні правила співбесіди.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Література:

1. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.
2. Куцебо Р. В. Загальна і професійна педагогіка. Х., 2018. URL: https://stud.com.ua/125496/pedagogika/zagalna_ta_profesiyna_pedagogika (дата звернення 21.10.2020).
3. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник 4-е вид. К : Каравела, 2014. 360 с.
4. Щєбликіна І. О. Основи менеджменту : навчальний посібник. Мелітополь, 2015, 479 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. К. : «Академвидав», 2014. 456 с. (Альма-матер).

Семінарське заняття № 6

Тема: Методика організації та проведення консультування, тренінгів, навчальних семінарів

Вид заняття: семінар-тренінг

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Методика організації та проведення консультування.
2. Методика організації та проведення тренінгів.
3. Методика організації та проведення навчальних семінарів

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Література:

1. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.
2. Куцебо Р. В. Загальна і професійна педагогіка. Х., 2018. URL: https://stud.com.ua/125496/pedagogika/zagalna_ta_profesiyuna_pedagogika (дата звернення 21.10.2020).
3. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник 4-е вид. К : Каравела, 2014. 360 с.
4. Моделювання діяльності фахівця : навч.-метод. посібник / О. С. Пономарьов, Н. В. Серета, М. К. Чеботарьов. Харків : НТУ «ХП», 2015. 58 с .
4. Щєбликіна І. О. Основи менеджменту : навчальний посібник. Мелітополь, 2015, 479 с.

Семінарське заняття № 7

Тема: Формування соціально-психологічного клімату колективу

Вид заняття: семінар-розгорнута бесіда

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

План

1. Проблема психологічної сумісності, адаптації у групі.
2. Психологічний клімат, його оцінка та формування.
3. Чинники, що сприяють формуванню сприятливого психологічного клімату в колективі.
4. Особливості й ознаки сприятливого соціально-психологічного клімату

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами

Завдання для підготовки до семінарського заняття:

I. Опрацювавши рекомендовану літературу, законспектувати та підготувати виступи відповідно до плану семінарського заняття.

Література:

1. Кочубей А. В., Якубовська С. С. Педагогіка та методика викладання у вищій школі : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2017. 292 с.
2. Куцебо Р. В. Загальна і професійна педагогіка. Х., 2018. URL: https://stud.com.ua/125496/pedagogika/zagalna_ta_profesiyna_pedagogika (дата звернення 21.10.2020).
3. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи : підручник 4-е вид. К : Каравела, 2014. 360 с.
4. Щєбликіна І. О. Основи менеджменту : навчальний посібник. Мелітополь, 2015, 479 с.
5. Якубовська С. С. Психологія управління : навч. посібник. Рівне : НУВГП, 2010. 360 с.

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1.	Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність
2.	Особливості професійного ставновлення сучасного фахівця
3.	Риторика як мистецтво спілкування
4.	Гендерні особливості професійної діяльності
5.	Молодіжна крос культура
6.	Андрагогіка в контексті неперервної освіти
7.	Складові моделювання освітньої і професійної діяльності фахівця
8.	Лідерство і керівництво

Оформлення звіту про самостійну роботу

Підсумком самостійної роботи вивчення дисципліни є складання письмового звіту за темами, вказаними в таблиці.

Захист звіту про самостійну роботу відбувається у терміни, обумовлені студентом і викладачем

7. Питання до підсумкового контролю

1. Інтегрована характеристика фахівця європейського рівня.
2. Поняття «професійна діяльність».
3. Структура професійної діяльності.
4. «Професійна Я-Концепція» особистості.
5. Мотиваційне поле професійної діяльності фахівця.
6. Індивідуальний стиль діяльності та професійна придатність.
7. Професійна педагогіка.
8. Функції, типи і види спілкування.
9. Риторика як мистецтво спілкування.
10. Основні форми, стратегії і тактики ділового спілкування.
11. Закономірності успішного спілкування.
12. Професійна етика.
13. Етикет ділової людини.
14. Мистецтво самопрезентації.
15. Індивідуально-психологічний вимір особистості фахівця.
16. Гендерна педагогіка як нова освітня технологія.
17. Гендерні особливості професійної діяльності.
18. Педагогічна деонтологія як наука про професійну поведінку, моральні норми професійної діяльності майбутнього фахівця.
19. Аксіопедагогіка як система психолого-педагогічних та філософських знань про людину як найвищу цінність суспільства.
20. Молодіжна крос культура.
21. Державна молодіжна політика.

22. Ціннісні орієнтації сучасної молоді.
23. Педагогіка успіху і розвитку кар'єри.
24. Психолого-педагогічні особливості проходження співбесіди.
25. Диспути і дискусії у професійній діяльності.
26. Написання есе і резюме.
27. Андрагогіка в контексті неперервної освіти.
28. Аналіз соціальної та професійної діяльності фахівця.
29. Складові моделювання освітньої і професійної діяльності фахівця.
30. Методика організації консультування, тренінгів, навчальних семінарів.
31. Колектив і особистість.
32. Лідерство і керівництво.
33. Типологія відносин, стосунки та ставлення у професійному колективі.
34. Сприймання і розуміння людьми одне одного як аспект міжособистісних стосунків.
35. Психолого-педагогічні основи поведінки фахівця в конфліктних ситуаціях.